

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO NR. 4D-2024/1-1285 PRIEŠ VALSTYBINĘ TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS INSPEKCIJĄ PRIE APLINKOS MINISTERIJOS

2025 m.
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X (toliau tekste ir citatose – Pareiškėjas), kurio interesams atstovauja advokatų profesinės bendrijos „A“ advokatas D. B. (toliau – Pareiškėjo atstovas), skundą dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau ir citatose – Inspekcija) pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo (Pareiškėjo atstovo) 2023 m. gegužės 19 d. prašymą dėl teisės pažeidimo ištyrimo (toliau – Prašymas) bei 2024 m. vasario 14 d., 2024 m. liepos 8 d. ir 2024 m. lapkričio 12 d. skundus dėl negauto atsakymo į Prašymą (toliau – Skundas).

2. Pareiškėjo atstovas Skunde nurodo:

2.1. 2023 m. gegužės 19 d. su Prašymu kreipėsi į Inspekciją:

2.1.1. nurodydamas, kad Pareiškėjui ir jo sutuoktinei (toliau abu kartu – Pareiškėjai) „[...]“ priklauso žemės sklypas, esantis Vilniaus r., <...>, kuris 2023-01-30 Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos Vilniaus rajono skyriaus vedėjo sprendimu Nr. 48SK-154-(14.48.111 E.) yra pertvarkytas, t. y. žemės sklypai (kadastro Nr. <...> (unikalus Nr. <...>), kadastro Nr. <...> (unikalus Nr. <...>)), sujungimo būdu buvo sujungti į vieną žemės sklypą (unikalus Nr. <...>)“;

2.1.2. nurodydamas, kad matininkas atliko naujai pertvarkyto sklypo matavimus, iš kurių matyti, kad „[...]“ ties rytine sklypo dalimi į sklypo ribas (plotą) yra iš dalies įsiterpęs nedidelis (veikiausiai ūkinės paskirties) pastatas, plane pažymėtas indeksu „N“ [...]. Pareiškėjo žiniomis, šis pastatas yra neregistruotas nekilnojamojo turto kadastre bei jis Pareiškėjui kliudo tinkamai ir savarankiškai valdyti jam priklausančią sklypą“;

2.1.3. prašydamas: „[...]“ ištirti aplinkybes, susijusias su ant sklypų Vilniaus r., <...> ir ant Vilniaus r. sav., <...> ribos pastatyto statinio, pažymėto plane indeksu „N“, statybos teisėtumu, esant pagrindams, atsakingam asmeniui surašyti privalomą nurodymą ar kitus teisės aktuose numatytus dokumentus su tikslu, kad būtų pašalintas teisės pažeidimas“.

2.2. Inspekcijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamentas (toliau – Departamentas) 2023 m. birželio 16 d. raštu Nr. 2D-10684, be kita ko, informavo: Inspekcijos Departamentas „[...]“ siekdamas išsiaiškinti visas reikšmingas aplinkybes, 2023-06-16 kreipėsi į VĮ Registrų centrą ir Vilniaus rajono savivaldybės administraciją, prašant suteikti tarnybinės pagalbos“; „[...]“ atsakymą į gautą Prašymą pateiksime per objektyviai trumpiausią terminą gavę ir įvertinę visus skundo nagrinėjimui reikšmingus dokumentus. Apie priimtus sprendimus Departamentas informuos atskiru raštu.“

2.3. Pareiškėjo atstovas: 2024 m. vasario 14 d. raštu dėl negauto atsakymo į Prašymą kreipėsi į Inspekciją prašydamas „[...]“ pateikti informaciją ir sprendimo (dokumentų) kopijas dėl 2023-05-19 raštu pateikto prašymo“; 2024 m. liepos 8 d. raštu dėl negauto atsakymo į Prašymą pakartotinai

kreipėsi į Inspekciją bei nurodė, jog dėl negauto atsakymo jau buvo kreiptasi 2024 m. vasario 14 d. raštu (toliau abu kartu – 2024 m. skundai).

2.4. Inspekcija 2024 m. liepos 16 d. raštu Nr. 2D-15816, be kita ko, informavo: „[...] 2023-05-19 Prašymas [...] buvo perduotas nagrinėti Inspekcijos Departamento Antrojo statybos priežiūros skyriaus vyriausiajai specialistei [...], pastarajai [...] pasitraukus iš pareigų Inspekcijoje Prašymas bei kitos užduotys, perduotos nagrinėti kitam Departamento vyriausiajam specialistui, kuriam reikia laiko susipažinti su visais dokumentais ir informacija, įsigilinti į užduotį. Papildomai informuotina, jog Inspekcijoje yra susidariusi tokia situacija, kuomet yra ženklus statybos valstybinę priežiūrą atliekančių specialistų trūkumas, ko pasekoje, esamų darbuotojų darbo krūvis yra itin didelis, dėl ko ne visais atvejais yra objektyvių galimybių išnagrinėti visus gautus prašymus (skundus) laiku.

Departamentas siekdamas objektyviai įvertinti Prašyme pateiktą informaciją, atliks veiksmus pagal Priežiūros įstatyme nustatytą kompetenciją ir apie tolimesnius veiksmus informuos atskiru raštu“.

2.5. Pareiškėjo atstovas 2024 m. lapkričio 12 d. el. paštu dėl negauto atsakymo į Prašymą kreipėsi į Inspekcijos Trečiojo statybos priežiūros skyriaus vedėją I. D., prašydamas pateikti „[...] informaciją, kada raštas [Prašymas] bus išnagrinėtas. Tačiau joks atsakymas nėra gautas.“

2.6. „[...] Inspekcija apie Pareiškėjo interesų pažeidimą bei statinio statybų neteisėtumo atvejį buvo informuota dar 2023-05-19 raštu, todėl nesuprantama, kodėl situacijos išnagrinėjimas tiek užtruko ir sprendimas nebuvo priimtas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 str. 4 d. nustatytu terminu po 2024-07-08 rašto pateikimo.“

3. Pareiškėjas (Pareiškėjo atstovas) Seimo kontrolierės prašo:

3.1. „[...] skundą dėl Inspekcijos [...] tarnautojų pripažinti pagrįstu“;

3.2. „[...] siūlyti Inspekcijos [...] tarnautojams priimti sprendimą dėl Pareiškėjo (Pareiškėjo atstovo) 2023-05-19, 2024-02-14, 2024-07-08 prašymų, kurie nepriimti dėl biurokratizmo“;

3.3. „atkreipti Inspekcijos [...] pareigūnų dėmesį į įstatymų ar kitų teisės aktų nesilaikymą (neiš)nagrinėjant Pareiškėjo (Pareiškėjo atstovo) prašymų.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė dėl informacijos ir ją patvirtinančių dokumentų gavimo kreipėsi į Inspekciją.

5. Inspekcija nurodė:

5.1. Pareiškėjo, kurio interesams atstovauja Pareiškėjo atstovas, 2023 m. gegužės 19 d. Prašymą Inspekcija gavo ir užregistravo 2023 m. gegužės 19 d. (DBSIS reg. Nr. 3D-1439). Pareiškėjo atstovas Prašyme, be kita ko, nurodė:

„Pareiškėjui ir jo sutuoktinei priklauso žemės sklypas, esantis Vilniaus r., <...> [...] (unikalus Nr. <...>)“ (toliau ir citatose – Žemės sklypas).

Matininkas atliko Žemės sklypo kadastrinius matavimus, „[...] iš kurių matyti, kad ties rytine Žemės sklypo dalimi į Žemės sklypo ribas (plotą) yra iš dalies įsiterpęs nedidelis (veikiausiai ūkinės paskirties) pastatas, plane pažymėtas indeksu „N“ [...]. Pareiškėjo žiniomis, šis pastatas yra neregistruotas Nekilnojamojo turto kadastrė bei jis Pareiškėjui kliudo tinkamai ir savarankiškai valdyti [...] Žemės sklypą.

[...] Žemės sklypo rytinė dalis ribojasi su žemės sklypu, kurio adresas Vilniaus r. sav., <...> [toliau ir citatose – Žemės sklypas <...>]. [...].

Pareiškėjas 2023-04-12 raštu kreipėsi į Žemės sklypo <...> [...] savininką, jog šis per 30 kalendorinių dienų nuo šio rašto išsiuntimo atlaisvintų Žemės sklypą [...], iš Žemės sklypo iškeliant

(demontuojant ar kitokiu būdu pašalinant) statinį, plane pažymėtą indeksu „N“. Tačiau šio 2023-04-12 rašto gavėjui nepavyko įteikti, kadangi gavėjas rašto neatsiėmė pašte.

Pareiškėjas pažymi, kad nei jis, nei ankstesni [...] Žemės sklypo savininkai minimo neregistruoto statinio nestatė ir jo nevaldė. Pagal statinio išsidėstymą ir valdymo požymius matyti, kad jį valdo Žemės sklypo <...> savininkas.“

Pareiškėjo atstovas Prašyme Inspekcijos prašė: „[...] ištirti aplinkybes, susijusias su ant Žemės sklypo ir ant Žemės sklypo <...> ribos pastatyto statinio, pažymėto plane indeksu „N“, statybos teisėtumu, esant pagrindams, atsakingam asmeniui surašyti privalomą nurodymą ar kitus teisės aktuose numatytus dokumentu su tikslu, kad būtų pašalintas teisės pažeidimas.“

5.2. „Užduotis išnagrinėti minėtą Prašymą bei pateikti atsakymą suformuota Inspekcijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento Antrojo statybos priežiūros skyriaus vyriausiajai specialistei D. B.-D. [vardas, pavardė Seimo kontrolierei yra žinomi], kuri [...] nuo 2023-09-26 buvo atleista iš užimamų pareigų.

2023-10-31 užduotis išnagrinėti [...] Prašymą bei pateikti atsakymą suformuota Inspekcijos Rytų Lietuvos statybos valstybinės priežiūros departamento Trečiojo statybos priežiūros skyriaus vyriausiajam specialistui M. B.“

5.3. „2024-02-14 Inspekcijoje gautas Pareiškėjo [Pareiškėjo atstovo] skundas „Dėl teisės pažeidimo ištyrimo“ (DBSIS reg. Nr. 1D-3072)“, kuriame, be kita ko, nurodžius, kad „Pareiškėjas [...] iki šiol [...] iš Inspekcijos negavo atsakymo apie priimtus sprendimus dėl [...] Prašyme nurodytų aplinkybių ir prašymų“, Inspekcijos buvo prašoma „[...] pateikti informaciją ir sprendimo (dokumentų) kopijas dėl [...] pateikto Prašymo.“

„2024-07-08 Inspekcijoje gautas Pareiškėjo [Pareiškėjo atstovo] kreipimasis „Dėl teisės pažeidimo ištyrimo“ (DBSIS reg. Nr. 1D-13568)“, kuriame, be kita ko, nurodyta: „Pareiškėjas [...] iki šiol [...] iš Inspekcijos negavo atsakymo apie priimtus sprendimus dėl [...] Prašyme nurodytų aplinkybių ir prašymų. Nebuvo gautas atsakymas ir tuomet, kai apie tai papildomai buvo kreiptasi 2024-02-14 raštu“. Inspekcijos buvo prašoma pateikti „[...] informaciją ir sprendimo (dokumentų) kopijas dėl [...] Prašymo.“

5.4. Inspekcijos Departamentas 2024 m. liepos 16 d. raštu Nr. 2D-15816 „Tarpinis raštas dėl prašymo nagrinėjimo adresu Vilniaus r. sav., <...> ir Vilniaus r. sav., <...>“ (toliau – 2024 m. liepos 16 d. raštas) Pareiškėjo atstovą informavo apie atliekamą tyrimą, nurodydamas:

„[...] Inspekcijos Departamentas 2024-02-14 ir 2024-07-08 gavo Jūsų prašymus [...], kuriuose rašoma „[...] negavo atsakymo apie priimtus sprendimus dėl [...] Prašyme nurodytų aplinkybių ir prašymų. Nebuvo gautas atsakymas ir tuomet, kai apie papildomai buvo kreiptasi 2024-02-14 raštu [...].

[...].

Informuojame, kad Prašymas [...] buvo perduotas nagrinėti Inspekcijos Departamento Antrojo statybos priežiūros skyriaus vyriausiajai specialistei [...], pastarajai [...] pasitraukus iš pareigų Inspekcijoje prašymas bei kitos užduotys, perduotos nagrinėti kitam Departamento vyriausiajam specialistui, kuriam reikia laiko susipažinti su visais dokumentais ir informacija, įsigilinti į užduotį. Papildomai informuotina, jog Inspekcijoje yra susidariusi tokia situacija, kuomet yra ženklus statybos valstybinę priežiūrą atliekančių specialistų trūkumas, ko pasekoje, esamų darbuotojų darbo krūvis yra itin didelis, dėl ko ne visais atvejais yra objektyvių galimybių išnagrinėti visus gautus prašymus (skundus) laiku.

Departamentas siekdamas objektyviai įvertinti Prašyme pateiktą informaciją, atliks veiksmus pagal Priežiūros įstatyme nustatytą kompetenciją ir apie tolimesnius veiksmus informuos atskiru raštu.

Šis sprendimas laikomas tarpiniu dokumentu, kuriuo siekiama sudaryti prielaidas priimti galutinį sprendimą.

Atsiprašome, jog dėl didelio su nagrinėjama situacija susijusio duomenų kiekio bei reikalingos įvertinti informacijos, Inspekcijos Departamento darbo krūvio bei dėl kitų objektyvių aplinkybių, Jūsų Prašymo nagrinėjimo terminas yra pratęsiamas.“

Inspekcija 2024 m. liepos 16 d. rašte nurodė pateikto atsakymo apskundimo tvarką.

5.5. Inspekcijos Departamentas 2024 m. gruodžio 13 d. rašte Nr. 2D-29807 „Dėl Jūsų kreipimosi Vilniaus r. sav., <...>“ (toliau – 2024 m. gruodžio 13 d. raštas) Pareiškėjo atstovui, be kita ko, nurodė:

„Inspekcijos Departamente 2023-05-19 gautas Jūsų kreipimasis [Prašymas] [...].

2024-02-14 Departamente gautas Jūsų kreipimasis „Dėl teisės pažeidimo ištyrimo“ [...].

2024-07-08 Departamente gautas Jūsų kreipimasis „Dėl teisės pažeidimo ištyrimo“ [...].

Priežiūros įstatymo [Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymas] 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad statybos valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija, o šio straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad statybos valstybinė priežiūra apima: [...]; statybą leidžiančių dokumentų teisėtumo tikrinimą; [...]; statybos vykdymo teisėtumo tikrinimą; [...]; statybos užbaigimo procedūros organizavimą; [...]; asmenų prašymų, skundų dėl statybos proceso nagrinėjimą; [...]; pažymų apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių teisėtumo tikrinimą; [...].

[...] Departamentas [2024 m. liepos 16 d.] raštu [...] Jus informavo apie atliekamo tyrimo eigą [...].

Departamentas patikrino išviešintus Lietuvos erdvinės informacijos portalo <https://www.geoportal.lt> ortografinių žemėlapių duomenis ir nustatė, kad Jūsų minimas statinys, užfiksuotas matininko parengtame 2022-04-26 Žemės sklypo plane M 1:500 ir pažymėtas „N“, jau stovėjo nuo 2005 m. gegužės mėn., kurio padėtis ir konfigūracija nėra pakitusi, lyginant su vėlesnių ir aktualaus laikotarpio ortografinių žemėlapių duomenimis.

Patikrinus google street view viešai prieinamus duomenis, statinys užfiksuotas nuo 2012 m. birželio mėn.

Apibendrinant portalų viešai prieinamų duomenų visumą, statinys buvo pastatytas prieš daugiau, kaip 10 metų nuo Jūsų 2023-05-19 teikto kreipimosi [Prašymo] dienos.

Priežiūros įstatymo 31 straipsnio [...] 2 dalyje įtvirtinta nuostata, jog skundas visais atvejais nenagrinėjamas, jeigu jo padavimo metu nuo pažeidimų padarymo, skundžiamų sprendimų priėmimo praėjo daugiau kaip 10 metų.

Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, kad statinys buvo pastatytas prieš daugiau, kaip 10 metų, Departamentas, vadovaujantis Priežiūros įstatymo 31 straipsnio 2 dalies nuostatomis, Jūsų 2023-05-19 teikto kreipimosi [Prašymo] nenagrinės.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.2 straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad civilines teises gali apriboti tik įstatymai ar įstatymų pagrindu – teismas, jeigu toks apribojimas būtinas viešajai tvarkai, geros moralės principams, žmonių sveikatai ir gyvybei, asmenų turtui, jų teisėms ir teisėtiems interesams apsaugoti.

Departamentas nesprendžia teisinių ginčų, dėl kitų fizinių ir juridinių asmenų veiklos, Jūsų manymu, vykdomos / įvykdytos neteisėtai arba pažeidžiant trečiųjų asmenų (tarp jų visuomenės) teises ir teisėtus interesus. Teisės aktuose visais atvejais numatyta galimybė fiziniams ir juridiniams asmenims kreiptis į teismą.

Atsiprašome dėl pavėluotai teikiamos informacijos ir užtrukusio Skundo nagrinėjimo. Informuojame, jog dėl ženklus darbuotojų kaitos ir trūkumo Departamente bei esant didelei administracinei naštai, susiklosčiusi tokia situacija, kuomet pagal skundų nagrinėjimo profilį dirbančių darbuotojų darbo krūvis yra itin didelis, dėl ko ne visais atvejais yra objektyvių galimybių išnagrinėti visus gautus kreipimusis laiku.“

Inspekcijos Departamentas 2024 m. gruodžio 13 d. rašte nurodė pateikto atsakymo (priimto sprendimo) apskundimo tvarką.

5.6. Pareiškėjo atstovo Prašymo nagrinėjimas „[...] užtruko dėl aplinkybių visumos [...], Inspekcijos darbuotojos atsakingos už skundo nagrinėjimą išėjimo iš darbo, kitų darbuotojų itin didelio darbo krūvio“.

5.7. „[...] Inspekcija neturi duomenų apie tai, ar Skyrius [Inspekcijos Trečiojo statybos priežiūros skyrius] vedėja Pareiškėjo atstovo 2024-11-12 skundą gavo el. paštu ar susipažino su jo turiniu, kadangi minėta darbuotoja turi laikiną nedarbingumą (nuo pat 2025-01-03, o 2025-03-10 jis dar kartą buvo pratęstas iki 2025-03-14 įskaitytinai) ir nurodytų aplinkybių negali patikslinti.“

„Inspekcijos darbo reglamento, patvirtinto Inspekcijos viršininko 2023-01-09 įsakymu Nr. 1V-2 „Dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos darbo reglamento, vidaus tvarkos taisyklių ir nuotolinio darbo tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – Darbo reglamentas) 142 punkte nurodyta, kad: „Asmenys, besikreipiantys elektroniniu paštu, prašymus, skundus siunčia oficialiu Inspekcijos elektroninio pašto adresu info@vtpsi.lt (apie tai paskelbiama Inspekcijos išorinėje svetainėje), išskyrus atvejus, kai kiti teisės aktai numato kitokią dokumentų teikimo tvarką (Inspekcijos teritoriniu principu veikiančių padalinių darbuotojai savo tarnybiniu elektroniniu paštu gautus asmenų prašymus, skundus visais atvejais tą pačią dieną persiunčia į Inspekcijos darbuotojo, kurio pareigybei priskirtas dokumentų registravimas teritoriniu principu, elektroninio pašto dėžutę, visi kiti Inspekcijos darbuotojai savo tarnybiniu elektroniniu paštu gautus asmenų prašymus, skundus persiunčia į Inspekcijos elektroninio pašto dėžutę info@vtpsi.lt, išskyrus atvejus, kai teisės aktų nustatyta tvarka į tokius kreipimus galima atsakyti jų neregistruojant)“.

Pažymėtina, kad minėto 2024-11-12 skundo turinys yra susijęs su prašymu pateikti informaciją apie skundo nagrinėjimo eigą, t. y. tai nėra naujas skundas. Dėl Skyriaus vedėjos nedarbingumo nėra galimybės nustatyti (gauti paaiškinimus), ar į pateiktą klausimą dėl tyrimo eigos ji galėjo atsakyti jo neregistruvusi el. paštu / telefonu ar 2024-11-12 Pareiškėjo atstovo skundas galėjo būti neužregistruotas dėl žmogiškosios klaidos, kadangi Inspekcijos darbuotojai į savo asmenines el. pašto dėžutes gauna itin daug elektroninių laiškų.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

6. Lietuvos Respublikos įstatymai

6.1. *Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio „Seimo kontrolierių tiriama skundai“ 1 dalis* – „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje“.

6.2. *Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo* (toliau – Priežiūros įstatymas):

7 straipsnio „Statybos valstybinės priežiūros institucija ir jos funkcijos, statybos valstybinės priežiūros pareigūnų pareigos“:

1 dalis – „Statybos valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija“.

2 dalis – „Statybos valstybinė priežiūra apima: [...] 2) statybą leidžiančių dokumentų teisėtumo tikrinimą; [...] 4) statybos vykdymo teisėtumo tikrinimą; 5) privalomųjų nurodymų pateikti reikalingą informaciją, dokumentus, pašalinti patikrinimų metu nustatytus teisės aktų pažeidimus teikimą; 6) statybos užbaigimo procedūros organizavimą; 7) šiame skirsnyje nurodytų dokumentų išdavimą; 8) statomų statinių avarijų tyrimą; 9) asmenų prašymų, skundų dėl statybos proceso nagrinėjimą; [...]“.

30 straipsnio „Bendrosios skundų nagrinėjimo taisyklės“ 1 dalis – „Jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip, skundai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų skundai išnagrinėti reikalingų dokumentų ir informacijos gavimo dienos“;

30 straipsnio „Bendrosios skundų nagrinėjimo taisyklės“ 4 dalis – „Skundai, kiek to nereglamentuoja šis ar kiti specialieji įstatymai, nagrinėjami Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka.“

31 straipsnio „Skundų nenagrinėjimas ir jų nagrinėjimo nutraukimas“ 1 dalis – „Skundai, pateikti pagal kompetenciją, nenagrinėjami, esant bent vienam iš šių pagrindų: [...] 8) dėl statybos teisėtumo – jeigu paaiškėja, kad statybos darbai atlikti daugiau kaip prieš 2 metus iki skundo pateikimo, išskyrus atvejus, kai dėl statybos teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą arba kai kyla įtarimų, kad pažeistas viešasis interesas. Jeigu kyla įtarimų dėl galimų viešojo intereso pažeidimų, skundas visais atvejais nenagrinėjamas, jeigu jis paduotas praėjus 10 metų nuo statybos darbų atlikimo;

31 straipsnio „Skundų nenagrinėjimas ir jų nagrinėjimo nutraukimas“ 2 dalis – „Skundas visais atvejais nenagrinėjamas, jeigu jo padavimo metu nuo pažeidimų padarymo, skundžiamų sprendimų priėmimo praėjo daugiau kaip 10 metų.“

31 straipsnio „Skundų nenagrinėjimas ir jų nagrinėjimo nutraukimas“ 3 dalis – „Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės paaiškėja pradėjus nagrinėti skundą, skundo nagrinėjimo procedūra nutraukiama“;

31 straipsnio „Skundų nenagrinėjimas ir jų nagrinėjimo nutraukimas“ 4 dalis – „Pranešimas dėl skundo nenagrinėjimo pateikiamas per 5 darbo dienas nuo skundo užregistravimo Inspekcijoje dienos, o pranešimas dėl skundo nagrinėjimo nutraukimo – per 5 darbo dienas nuo aplinkybių, sudarančių pagrindą nutraukti nagrinėjimą, paaiškėjimo dienos.“

6.3. *Viešojo administravimo įstatymo:*

10 straipsnio „Administracinių sprendimų priėmimas“ 4 dalis – „Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.“

10 straipsnio „Administracinių sprendimų priėmimas“ 5 dalis – „Administraciniame sprendime turi būti nurodyta: [...] 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai [...]“

12 straipsnio „Administraciniam sprendimui priimti reikalingos informacijos gavimas ir tarnybinė pagalba“ 8 dalis – „Viešojo administravimo subjektas, į kurį kreipiamasi tarnybinės pagalbos, privalo ją suteikti, išskyrus šio straipsnio 5 dalyje išvardytus atvejus. Tarnybinė pagalba suteikiama ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo kreipimosi dėl tarnybinės pagalbos suteikimo gavimo dienos.“

23 straipsnio „Administracinės procedūros pradžia“ 1 dalis – „Administracinę procedūrą pradeda viešojo administravimo subjekto vadovas arba jo įgaliotas pareigūnas, valstybės tarnautojas, kitas įstatymų nustatytą specialų statusą turintis fizinis asmuo, darbuotojas arba viešojo administravimo subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens sudaryta komisija rašytiniu pavedimu per 3 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

7. *Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas* 2018 m. kovo 2 d. nutarime Nr. KT3-N2/2018 yra konstatavęs:

„[...] Aiškindamas Konstitucijos 5 straipsnio 2 dalį kartu su šio straipsnio 3 dalimi, kurioje nustatyta, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, Konstitucinis Teismas yra pažymėjęs, jog Konstitucija yra valstybės valdžią ribojanti aukščiausioji teisė, joje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas (inter alia 2004 m. liepos 1 d. nutarimas, 2010 m. spalio 27 d. išvada, 2015 m. lapkričio 19 d. nutarimas).“

Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo principas suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, veikdami Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, taip pat turi tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus (inter alia 2014 m. gegužės 27 d., 2015 m. lapkričio 19 d., 2016 m. liepos 8 d. nutarimai).“

8. *Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo normas* (pritarta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų 2016 m. birželio 1 d. pasitarime), konstatuojama:

8.1. „[...] Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje numatytais principais yra grindžiamas geras viešasis administravimas (šiuo aspektu žr. 2012 m. balandžio 30 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A492-1978/2012). Tinkamas, atsakingas valdymas, kaip ne kartą

akcentuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, yra neatsiejamas nuo gero administravimo reikalavimų (žr. 2015 m. gruodžio 21 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015). [...]. Gero administravimo principas yra Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisinės sistemos pamatinis principas. Gero administravimo principas įtvirtintas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, taikant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo normas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 str. 3 d.) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos Pagrindinių teisių chartijos 41 str. ir kt.). [...]. Nepaisant to, kad Viešojo administravimo įstatyme gero administravimo principas tiesiogiai nėra įtvirtintas, jis Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje išvedamas iš Konstitucijos nuostatų. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Viešojo administravimo subjektas yra saistomas inter alia gero administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų (2015 m. liepos 9 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015).“

8.2. „Procedūriniai terminai sprendimo priėmimui yra skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg ilgai užtęsiamas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją (žr. 2013 m. spalio 8 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A602-1189/2013)“;

8.3. „Viešojo administravimo subjektui praleidus įstatyme ar kitame teisės akte nustatytą administracinio sprendimo priėmimo terminą, galima konstatuoti viešojo administravimo subjekto neveikimą, tai suteikia teisę asmeniui ginti savo teises kreipiantis su skundu.“

Tyrimo išvados

9. Atsižvelgiant į Pareiškėjo atstovo skunde nurodytas aplinkybes, išskirtinos šios Skundo dalys:

9.1. dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) atliekant statybos valstybinės priežiūros funkciją;

9.2. dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) gavus Pareiškėjo atstovo skundus.

Dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) atliekant statybos valstybinės priežiūros funkciją

10. Apibendrinus Skundo tyrimo metu gautą informaciją, teisės aktų nuostatas, pacituotas pažymos 6 punkte, teismų praktiką (pažymos 7 punktą), susijusias su Inspekcijos pareigūnų veiksmais (neveikimu) atliekant statybos valstybinės priežiūros funkciją, konstatuotina:

10.1. Seimo kontrolieriai, vadovaudamiesi Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 1 dalimi, tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje (pažymos 6.1 papunktis).

Priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad statybos valstybinę priežiūrą atlieka Inspekcija, o minėto straipsnio 2 dalies nuostatos reglamentuoja, jog statybos valstybinė priežiūra, be kita ko, apima: statybą leidžiančių dokumentų teisėtumo tikrinimą; statybos vykdymo teisėtumo tikrinimą; statybos užbaigimo procedūros organizavimą; asmenų prašymų, skundų dėl statybos proceso nagrinėjimą ir kt. (pažymos 6.2 papunktis).

10.2. Priežiūros įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad skundai turi būti išnagrinėti ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų skundai išnagrinėti reikalingų dokumentų ir informacijos gavimo dienos. Inspekcija, vadovaudamasi Priežiūros įstatymo 31 straipsnio 1 dalies 8 punkto ir 3 dalies nuostatomis, nutraukia skundo dėl statybos teisėtumo nagrinėjimą, jeigu skundo nagrinėjimo metu paaiškėja, kad statybos darbai atlikti daugiau kaip prieš 2 metus iki skundo pateikimo, išskyrus atvejus, kai dėl statybos teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą arba kai kyla įtarimų, kad pažeistas viešasis interesas. Inspekcija, vadovaudamasi Priežiūros įstatymo 31 straipsnio 4 dalies

nuostatomis, praneša apie skundo nagrinėjimo nutraukimą per 5 darbo dienas nuo aplinkybių, sudarančių pagrindą nutraukti nagrinėjimą, paaiškėjimo dienos (pažymos 6.2 papunktis). Pagal Priežiūros įstatymo 31 straipsnio 2 dalį, skundas visais atvejais nenagrinėjamas, jeigu jo padavimo metu nuo pažeidimų padarymo, skundžiamų sprendimų priėmimo praėjo daugiau kaip 10 metų (pažymos 6.2 papunktis). Tarnybinė pagalba, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 12 straipsnio 8 dalimi, suteikiama ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo kreipimosi dėl tarnybinės pagalbos suteikimo gavimo dienos (pažymos 6.3 papunktis).

Pareiškėjo atstovas Prašyme (Inspekcijoje gautas 2023 m. gegužės 19 d.) nurodė, kad: ant Pareiškėjui ir jo sutuoktinei nuosavybės teise priklausančio Žemės sklypo ir Žemės sklypo <...> ribos yra pastatytas statinys, kuris trukdo tinkamai naudotis Žemės sklypu; minėtas statinys nėra įregistruotas Nekilnojamojo turto registre ir galimai priklauso Žemės sklypo <...> savininkui. Pareiškėjo atstovas Inspekcijos prašė ištirti aplinkybes, susijusias su statinio, pastatyto ant Žemės sklypo ir Žemės sklypo <...> ribos (toliau – Statinys), statybos teisėtumu; taip pat, esant pagrindams, atsakingam asmeniui surašyti privalomąjį nurodymą ar kitus teisės aktuose numatytus dokumentus siekiant, kad būtų pašalintas teisės pažeidimas (pažymos 5.1 papunktis).

Inspekcijos Departamentas, siekdamas išsiaiškinti Pareiškėjo atstovo Prašymo nagrinėjimui reikšmingas aplinkybes: 2023 m. birželio 16 d. raštu dėl tarnybinės pagalbos gavimo kreipėsi į Valstybės įmonę Registrų centras ir Vilniaus rajono savivaldybės administraciją; patikrino viešus Lietuvos erdvinės informacijos portalo <https://www.geoportal.lt> ortografinių žemėlapių duomenis ir nustatė, kad: Statinys „[...] jau stovėjo nuo 2005 m. gegužės mėn.“; Statinio „[...] padėtis ir konfigūracija nėra pakitusi, lyginant su vėlesnių ir aktualaus laikotarpio ortografinių žemėlapių duomenimis“; patikrino „[...] google street view viešai prieinamus duomenis“ ir nustatė, kad Statinys „[...] užfiksuotas nuo 2012 m. birželio mėn.“ (pažymos 2.2, 5.5 papunkčiai). Inspekcijos Departamentas nustatęs, kad nuo Statinio statybos iki Pareiškėjo atstovo Prašymo pateikimo Inspekcijai yra praėję daugiau nei 10 metų, vadovaudamasis Priežiūros įstatymo 31 straipsnio 2 dalimi, priėmė sprendimą nenagrinėti Pareiškėjo atstovo Prašymo ir apie tai Pareiškėjo atstovą informavo 2024 m. gruodžio 13 d. raštu (pažymos 5.5 papunktis).

Taigi, įvertinus Pareiškėjo atstovo Prašymo turinį, konstatuotina, kad iš Prašyme pateiktos informacijos nebuvo galima nustatyti, jog Statinio statybos darbai, dėl kurių teisėtumo patikrinimo buvo kreiptasi į Inspekcijos Departamentą, atlikti daugiau kaip prieš 2 ar 10 metų, t. y. nebuvo galimybės konstatuoti Priežiūros įstatymo 31 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytų pagrindų, dėl kurių prašymas būtų nenagrinėjamas. Atsižvelgęs į tai ir siekdamas išsiaiškinti Pareiškėjo atstovo Prašymo nagrinėjimui reikšmingas aplinkybes, Inspekcijos Departamentas 2023 m. birželio 16 d. raštu dėl tarnybinės pagalbos kreipėsi į Valstybės įmonę Registrų centras (toliau – VĮ Registrų centras) ir Vilniaus rajono savivaldybės administraciją (toliau – Savivaldybė). Tačiau Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį, kad Inspekcijos Departamentas į pirmiau minėtas institucijas dėl tarnybinės pagalbos kreipėsi praėjus 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo Inspekcijos Departamente.

Pagal Viešojo administravimo įstatymo 12 straipsnio 8 dalį, tarnybinė pagalba turi būti suteikta ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo kreipimosi dėl tarnybinės pagalbos suteikimo gavimo dienos. Atsižvelgus į tai, kad Skundo nagrinėjimo metu Seimo kontrolieriui nebuvo pateikta informacija apie tai, ar (jeigu taip, kada ir kokia informacija buvo gauta) VĮ Registrų centras ir Savivaldybė suteikė tarnybinę pagalbą, ar (jeigu taip, kada) Inspekcijos Departamentas ėmėsi veiksmų, jeigu pirmiau minėtos institucijos nesuteikė tarnybinės pagalbos, laikytina, jog tarnybinė pagalba buvo suteikta per teisės aktuose nustatytą 15 darbo dienų terminą.

Pagal Priežiūros įstatymo 31 straipsnio 4 dalį, pranešimas dėl skundo nagrinėjimo nutraukimo pareiškėjui turi būti pateikiamas per 5 darbo dienas nuo aplinkybių, sudarančių pagrindą nutraukti nagrinėjimą, paaiškėjimo dienos. Atsižvelgus į tai, konstatuotina, kad sprendimas nenagrinėti Pareiškėjo atstovo Prašymo turėjo būti priimtas per 5 darbo dienas nuo tarnybinės pagalbos, dėl kurios buvo kreiptasi į VĮ Registrų centras ir Savivaldybę, gavimo, nes viešai prieinami Lietuvos erdvinės informacijos portalo <https://www.geoportal.lt> ortografinių žemėlapių ir „Google Street View“

duomenys turėjo (galėjo) būti įvertinti Inspekcijos Departamento iki kreipimosi dėl tarnybinės pagalbos.

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį, kad Inspekcijos Departamentas sprendimą nenagrinėti Pareiškėjo atstovo Prašymo priėmė ir pranešimą Pareiškėjo atstovui pateikė 2024 m. gruodžio 13 d. raštu, t. y. praėjus pusantrų metų nuo Prašymo gavimo Inspekcijos Departamente, nors sprendimo nenagrinėti Prašymo priėmimui Inspekcijos Departamentas neatliko veiksmų, dėl kurių galėtų užtrukti Prašymo nagrinėjimas (pvz.: atlikti statinių statybos patikrinimą vietoje, surašyti privalomuosius nurodymus). Atsižvelgusi į tai, Seimo kontrolierė pažymi, jog Prašymo nagrinėjimo metu nebuvo vadovaujamosi Priežiūros įstatymo nuostatomis, nustatančiomis terminus bei atkreipia dėmesį į tai, kad pirmiau minėti atsakingų Inspekcijos Departamento pareigūnų veiksmai, kai pusantrų metų nėra išnagrinėjamas asmens prašymas dėl statybos darbų teisėtumo, vertintini kaip neveikimas.

Seimo kontrolierė atkreipia Inspekcijos dėmesį ir į tai, kad Inspekcija, kaip viešojo administravimo subjektas, atlikdama statybos valstybinės priežiūros funkciją, privalo vadovautis ne tik Priežiūros įstatymo nuostatomis, bet ir atsakingo valdymo principu, kuris, kaip savo nutarimuose yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai savo funkcijas turi vykdyti, vadovaudamiesi Konstitucija, teise, veikdami Tautos bei Lietuvos valstybės interesais ir tinkamai įgyvendindami jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus (pažymos 7 punktas).

11. Atsižvelgiant į tai, kad Inspekcijos Departamentas, gavęs Pareiškėjo atstovo Prašymą, dėl tarnybinės pagalbos į VĮ Registrų centras ir Savivaldybę kreipėsi praėjus 20 darbo dienų nuo Prašymo gavimo Inspekcijos Departamente, kad Prašymo nagrinėjimo metu nesivadovavo Priežiūros įstatymo nuostatomis, nustatančiomis terminus, bei atsakingo valdymo principu, taip pat į tai, kad atsakymą (pranešimą) apie Prašymo nenagrinėjimą Pareiškėjo atstovui pateikė praėjus daugiau nei pusantrų metų nuo prašymo gavimo Inspekcijos Departamente (pažymos 10.2 papunktis), Skundas dėl Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) atliekant statybos valstybinės priežiūros funkciją pripažintinas pagrįstu.

Dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) gavus Pareiškėjo atstovo skundus

12. Apibendrinus Skundo tyrimo metu gautą informaciją, teisės aktų nuostatas, pacituotas pažymos 6 punkte, teismų praktiką (pažymos 8 punktas), susijusias su Inspekcijos pareigūnų veiksmais (neveikimu) gavus Pareiškėjo atstovo skundus, konstatuotina:

12.1. Viešojo administravimo įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje reglamentuojama, kad administracinė procedūra pradedama viešojo administravimo subjekto vadovo (jo įgalioti asmenys) rašytiniu pavedimu per 3 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos. Pagal Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalies 5, 6 punktus, administraciniame sprendime turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens skundo, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalimi, turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos (pažymos 6.3 papunktis).

12.2. Inspekcijoje 2024 m. vasario 14 d. ir 2024 m. liepos 8 d. gauti ir užregistruoti Pareiškėjo atstovo 2024 m. skundai, kuriuose buvo skundžiamasi dėl negauto atsakymo į Prašymą (pažymos 5.3 papunktis).

Inspekcijos Departamentas, atsakydamas į 2024 m. skundus:

12.2.1. Pareiškėjo atstovui 2024 m. liepos 16 d. rašte, be kita ko, nurodė: Prašymą nagrinėjusiai Inspekcijos Departamento specialistei pasitraukus iš pareigų, Prašymas buvo perduotas kitam Inspekcijos Departamento vyriausiajam specialistui, kuriam reikia laiko susipažinti su visais dokumentais ir informacija, įsigilinti į užduotį; Inspekcijoje yra susidariusi tokia situacija, kai yra

ženklus statybos valstybinę priežiūrą atliekančių specialistų trūkumas, dėl ko esamų darbuotojų darbo krūvis yra itin didelis, todėl ne visais atvejais yra objektyvių galimybių išnagrinėti visus gautus prašymus (skundus) laiku; Inspekcijos Departamentas, siekdamas objektyviai įvertinti Prašyme pateiktą informaciją, atliks veiksmus pagal Priežiūros įstatyme nustatytą kompetenciją ir apie tolimesnius veiksmus informuos atskiru raštu (pažymos 5.4 papunktis);

12.2.2. Pareiškėjo atstovui 2024 m. gruodžio 13 d. rašte, be kita ko, nurodė: jog atsiprašo dėl pavėluotai teikiamos informacijos; kad dėl ženklaus darbuotojų kaitos ir trūkumo Inspekcijos Departamente bei esant didelei administracinei naštai, susiklosčiusi tokia situacija, kai pagal skundų nagrinėjimo profilį dirbančių darbuotojų darbo krūvis yra itin didelis, dėl ko ne visais atvejais yra objektyvių galimybių išnagrinėti visus gautus kreipimusis laiku (pažymos 5.5 papunktis).

Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, konstatuotina, kad Inspekcijos Departamentas 2024 m. gruodžio 13 d. rašte Pareiškėjo atstovui nurodė priežastis (dėl darbuotojų kaitos, didelio darbo krūvio), dėl kurių užtruko atsakymo (pranešimo) pateikimas į Prašymą ir 2024 m. skundų nagrinėjimas. Skundo tyrimo metu Seimo kontrolieriui nebuvo suteikta informacija, jog Inspekcijos Departamentas, gavęs Pareiškėjo atstovo 2024 m. skundus, ėmėsi Viešojo administravimo įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje nustatytų veiksmų ir pradėjo administracinę procedūrą. Atsižvelgus į tai, konstatuotina, kad Inspekcijos Departamentas, gavęs Pareiškėjo atstovo 2024 m. skundus, nesivadovavo Viešojo administravimo įstatymo 23 straipsnio 1 dalies nuostatomis, t. y. gavęs Pareiškėjo atstovo 2024 m. skundus nepradėjo administracinės procedūros. Pažymėtina ir tai, kad Inspekcijos Departamentas Pareiškėjo atstovo 2024 m. skundų nagrinėjimo metu taip pat nesivadovavo Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje įtvirtintu 20 darbo dienų skundų nagrinėjimo terminu, nes atsakymas į 2024 m. skundus, Inspekcijoje gautus 2024 m. vasario 14 d. ir 2024 m. liepos 8 d., pateiktas Inspekcijos Departamento 2024 m. gruodžio 13 d. raštu, t. y. praėjus 10 ir 5 mėnesiams nuo šių 2024 m. skundų gavimo Inspekcijoje (pabrėžtina 2024 m. liepos 16 d. raštas, kaip nurodė Inspekcijos Departamentas, buvo „tarpinis“).

12.3. Skundo tyrimo metu Inspekcija nurodė, jog: vadovaujantis Inspekcijos Darbo reglamentu, asmenys, besikreipiantys elektroniniu paštu, prašymus, skundus siunčia oficialiu Inspekcijos elektroninio pašto adresu info@vtpsi.lt, išskyrus atvejus, kai kiti teisės aktai numato kitokią dokumentų teikimo tvarką (Inspekcijos teritoriniu principu veikiančių padalinių darbuotojai savo tarnybiniu elektroniniu paštu gautus asmenų prašymus, skundus visais atvejais tą pačią dieną persiunčia į Inspekcijos darbuotojo, kurio pareigybei priskirtas dokumentų registravimas teritoriniu principu, elektroninio pašto dėžutę, visi kiti Inspekcijos darbuotojai savo tarnybiniu elektroniniu paštu gautus asmenų prašymus, skundus persiunčia į Inspekcijos elektroninio pašto dėžutę info@vtpsi.lt, išskyrus atvejus, kai teisės aktų nustatyta tvarka į tokius kreipimusis galima atsakyti jų neregistruojant); dėl atsakingos Inspekcijos darbuotojos laikino nedarbingumo neturi galimybės nustatyti, ar Inspekcijos Skyriaus vedėja el. paštu 2024 m. lapkričio 12 d. gavo Pareiškėjo atstovo skundą, ar jį Inspekcijos Darbo reglamento nustatyta tvarka užregistravo; Pareiškėjo atstovo el. paštu 2024 m. lapkričio 12 d. pateiktas skundas galėjo būti neužregistruotas dėl žmogiškosios klaidos, kadangi Inspekcijos darbuotojai į savo asmenines el. pašto dėžutes gauna itin daug elektroninių laiškų (pažymos 5.7 papunktis).

Seimo kontrolierė, įvertinusi pirmiau pateiktą informaciją, pažymi, kad iš Skundo tyrimui Pareiškėjo atstovo pateiktų dokumentų matyti, kad Pareiškėjo atstovas 2024 m. lapkričio 12 d. išsiuntė skundą Inspekcijos Skyriaus vedėjai el. pašto adresu <...> (laiško kopija pateikta Seimo kontrolieriui), ir nenustatyta, kad Pareiškėjo atstovas būtų gavęs pranešimą apie nepristatytą el. laišką, kurį paprastai gauna siuntėjas, nepavykus pristatyti jo laiško nurodytu el. pašto adresu. Jei Pareiškėjo atstovas būtų gavęs tokį pranešimą, jis galimai į Inspekciją būtų kreipęsis dar kartą oficialiu Inspekcijos el. pašto adresu. Atsižvelgus į tai, manytina, kad Pareiškėjo atstovo 2024 m. lapkričio 12 d. skundą Inspekcijos Skyriaus vedėja turėjo gauti ir turėjo jį Darbo reglamento nustatyta tvarka tą pačią dieną persiųsti užregistruoti, tačiau to nepadarė. Tokie Inspekcijos atsakingo darbuotojo veiksmai būtų laikytini neveikimu, pažeidžiančiu Pareiškėjo teisę į gerą viešąjį administravimą – laiku gauti atsakymą į pateiktą 2024 m. lapkričio 12 d. skundą. Kartu neatmestina ir tai, kad Inspekcijos el. pašto sistemoje galimai galėjo pasitaikyti sutrikimų, kuriems esant Pareiškėjo atstovo

2024 m. lapkričio 12 d. laiškas nepasiekė adresato, tačiau Pareiškėjo atstovas, kaip jau buvo pirmiau minėta, nebuvo informuotas apie nepristatytą el. laišką.

Atsižvelgusi į tai, kad: Pareiškėjo atstovas 2024 m. lapkričio 12 d. skunde prašė informuoti, kada bus išnagrinėtas Prašymas (pažymos 2.5 papunktis); Inspekcijos Departamentas Pareiškėjo atstovui 2024 m. gruodžio 13 d. raštu, t. y. po Pareiškėjo atstovo 2024 m. lapkričio 12 d. skundo išsiuntimo Inspekcijai, yra pateikęs atsakymą į Prašymą (pažymos 5.5 papunktis), Seimo kontrolierė neteikia rekomendacijos dėl įpareigojimo Inspekcijai išnagrinėti Pareiškėjo atstovo 2024 m. lapkričio 12 d. skundą.

12.4. Seimo kontrolierė atkreipia Inspekcijos dėmesį į tai, kad nagrinėjant asmenų prašymus (skundus) privaloma vadovautis teisės aktuose nustatytais terminais, kurie skirti užtikrinti, kad administracinis procesas nebūtų pernelyg užtęsimas, o viešojo administravimo subjektai įvykdytų jiems pavestą kompetenciją. Pažymėtina, jog atsakymų (sprendimų) nepateikimas asmenims per teisės aktuose nustatytus terminus, t. y. Inspekcijos Departamento atsakingų pareigūnų neveikimas, nederą su gero administravimo principu, kuris, kaip ne kartą savo sprendimuose yra akcentavęs Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, yra Lietuvos Respublikos teisinės sistemos pamatinis principas bei kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (pažymos 8.1–8.3 papunkčiai). Pareiškėjai, besikreipiantys į viešojo administravimo subjektą, pagrįstai tikisi, kad viešojo administravimo subjektas sprendimus jiems aktualiais klausimais priims per teisės aktuose nustatytus terminus. Žmoniškųjų išteklių trūkumas bei dėl to padidėjęs darbo krūvis neatleidžia Inspekcijos nuo pareigos teisės aktuose nustatytais terminais išnagrinėti pareiškėjų kreipimusis bei priimti sprendimus (pateikti atsakymus). Tai taikytina ir konkrečiu Skunde aptariamu atveju.

13. Atsižvelgus į tai, kad Inspekcijos Departamentas: gavęs Pareiškėjos atstovo 2024 m. skundus, nepradėjo administracinės procedūros ir tuo buvo pažeistos Viešojo administravimo įstatymo 23 straipsnio 1 dalies nuostatos (pažymos 12.2 papunktis); atsakymą į 2024 m. skundus pateikė praėjus 10 ir 5 mėnesiams nuo šių 2024 m. skundų gavimo Inspekcijoje dienos, t. y. pažeisdamas Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalies nuostatas (pažymos 12.2 papunktis), Skundas dėl Inspekcijos veiksmų gavus Pareiškėjo atstovo 2024 m. skundus pripažintinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAI

14. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia

X, kurio interesams atstovauja advokatų profesinės bendrijos „A“ advokatas D. B., skundo dalį dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) atliekant statybos valstybinės priežiūros funkciją pripažinti pagrįsta.

15. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia

X, kurio interesams atstovauja advokatų profesinės bendrijos „A“ advokatas D. B., skundo dalį dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) gavus Pareiškėjo atstovo skundus pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

16. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos rekomenduoja:

16.1. atkreipti dėmesį į tai, kad Inspekcijos Departamentas: gavęs Pareiškėjo atstovo Prašymą, dėl tarnybinės pagalbos į VĮ Registrų centras ir Savivaldybę kreipėsi praėjus 20 darbo dienų nuo

Prašymo gavimo Inspekcijos Departamente; Prašymo nagrinėjimo metu nesivadovavo Priežiūros įstatymo nuostatomis, nustatančiomis terminus, bei atsakingo valdymo principu; atsakymą (pranešimą) apie Prašymo nenagrinėjimą Pareiškėjo atstovui pateikė praėjus daugiau nei pusantrų metų nuo prašymo gavimo Inspekcijos Departamente (pažymos 10.2 papunktis, 11 punktas) bei imtis veiksmų, kad ateityje minėti pažeidimai nepasikartotų;

16.2. atkreipti dėmesį į tai, kad Inspekcijos Departamentas: gavęs Pareiškėjos atstovo 2024 m. skundus, nepradėjo administracinės procedūros ir tuo buvo pažeistos Viešojo administravimo įstatymo 23 straipsnio 1 dalies nuostatos; atsakymą į 2024 m. skundus pateikė praėjus 10 ir 5 mėnesiams nuo šių 2024 m. skundų gavimo Inspekcijoje dienos, t. y. pažeisdamas Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalies nuostatas; atsakymų nepateikimas asmenims per teisės aktuose nustatytus terminus nedera su gero administravimo principu, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (pažymos 12.2, 12.4 papunkčiai, 13 punktas) bei imtis veiksmų, kad ateityje minėti pažeidimai nepasikartotų;

16.3. užtikrinti, kad pareiškėjų prašymai (skundai), pateikti Inspekcijos darbuotojų el. pašto adresais, registruoti būtų persiunčiami nepažeidžiant Inspekcijos Darbo reglamento nuostatų (pažymos 12.3 papunktis).

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti **Pareiškėją ir Seimo kontrolierę** (rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus ir juos pagrindžiančius dokumentus Seimo kontrolieriui pateikti per E. pristatymo informacinę sistemą ar el. p. ombuds@lrski.lt).

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė